

SAKK

FÜLÖP GÁBOR

Mint a telivér sakkozó,
aki tisztában van az elmélettel,
tornák és páros mérkőzések hosszú során át
jutott el ehhez a sorsdöntő játszmához,
s most, miután megnyomták már
az apró gombot a sakkórán, az apró
gombot, mely annyi sorsot eldöntött már,
sakkozó és nézők sorsát is,
mint a telivér sakkozó,
rengeteg elméleti és gyakorlati
tudásával és tapasztalatával,
akit éppen sok tudása és tapasztalata
ZAVAR,
miközben a felállított bábokra
és a kegyetlenül járó sakkórára sandít,
mint egy ilyen sakkozó tehát,
NEM tudod meghúzni az első lépést.
Nem tudod meghúzni, holott az óra jár.
Partnerod azt hiszi, újabb
lélektani hadjáratot indítasz most
ellene, akár Fischer, aki meg sem jelent
az első MEGHŪZÁSNÁL, hiszen így is lehet,
így is kell nevezni, ha lépésről, vonalról,
csajokról, egyszóval nemcsak sakkról,
hanem *sakkról* is szó van.
Tisztában vagy vele: ha első lépésed
ez lenne, akkor ellenfeled
— aki szintén igen jól ismeri az elméletet —
emezt húzná válaszul, s akkor te

megint azt lépnéd.
Tehát éppen az elméletben való jártasságod miatt
nem kell elsietni a dolgot.
Az óra jár, és az első a legelső lépést
kell meghúznod,
az első lépést, melyet máskor könnyedén,
a folytatást ismerve húzol meg,
ám most hirtelen elbizonytalanodtál,
mert az első lépés után a második, a
harmadik, a negyedik jön, ezek mind
válaszlépések, melyeket az elméletből már
jól ismerünk, ám az ellenfél is épp ezeket
a lépéseket és válaszlépéseket ismeri,
jól meg kell gondolnod tehát első lépésedet,
miközben jár az óra, és ellenfeled
székéről felállva a hátad mögött sétál közben,
mintha a fehérek oldaláról is meg akarná
nézni a hadállást, azaz a hadak felállítását,
hiszen a játszma megkezdésének egyetlen jele
csupán az óra járása,
vagyis a játszma egyelőre tökéletesen döntetlenre áll,
és nemcsak ellenfeled,
hanem a színházterem közönsége is
lélegzetvisszafojtva várja —
mit döntesz.
A sakkóra jár, és magadban már a tizedik
lehetséges lépésnél tartasz,
ám nem húzod meg az elsőt.
Mint a telivér sakkozó,
elméletektől meggyötörtén, egyre bizonytalanabban
gubbasztva a sakkábla előtt,
a megnyitáson töröd a fejed.
Az első lépésen, melyre sötét válaszol.
Felállsz, és a nézőtér izgatott moraja
közepette homlokod tenyeredbe döntöd,
körbesétálsz, a tizenhetedik lehetséges
lépésnél, lépéskombinációnál tartasz már,
ám ha egy teljesen szokatlan,
akár öngyilkos lépéssel kezdenél,
akkor összeomlik az elmélet, és az ellenfél

elmélete is dugába dől,
de meghúzd-e vajon ezt a kockázatos lépést
rögtön az elején,
az óra jár,
visszaülsz helyedre és a táblát nézed,
megpróbálsz kitörölni magadból az elméletet,
hiszen az lenne az igazi, ha most
egy teljesen új, egy teljesen szűz
lépést tennél, mely zavarba hozna mindenkit,
mely esetleg egy zseniális, új megnyitás lenne
már az első lépésben,
ami szinte hihetetlen, de elképzelhető,
miért ne, hiszen partnerod már a
főbíróhoz megy panaszt tenni, ideges, várja a
halálos döfést, érzi, hogy itt valami nagy
dolog készül,
látja a meg nem mozdítható sakkfigurákat,
látja, amint jár az órád, és egyre nyugtalanabb,
tudja, hogy teljesen szokatlan ez a helyzet,
sejti, hogy most valami fantasztikus
újításon töröd a fejed, vagy egyszerűen
berezelt, hiszen láthatta parapszichológusod is,
amint az első sorból gúnyosan mosolyog rá,
A tudósítók a telefonon lógnak,
szerkesztőségük fizeti az óránon lepergő
perceket,
a nézőközönség, mely bejutott a terembe
a rendőrkordonon át,
homlokát és halántékát dörzsöli,
néma csendben zsebkendővel törli
patakzó verejtékcseppjeit.
Ekkor — úgy tűnik — megtalálsz
a helyes lépést.
Felemeled karod, partnerod tüstént
visszaül helyére,
hüvelyk-, mutató- és középsőujjad hegyével
könyvedén megfogod AZT a gyalogot,
talán elmosolyodsz közben,

s mielőtt meghúznád a lépést,
leesik zászlód.

Nem írhattad le az első sort:
a betűt és a számot.



Malom